

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Illvstri Regi Vngariæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

mus peregrinos, qui propria devotione, undecunque processerint ad idem opus fideliter exequendum. Taliter autem studeatis exequi quod mandamus ut sollicitudo vestra clareat in effectu, nosque devotionem vestram valeamus merito commendare. Datum Laterani 11. Kalend. Februarij, pontificatus nostri anno quartodecimo.

Nella istios decretalis mentio exeat in codice Colbertini. Et patet ad hanc a quodam holo.

Cum Iacobus & Marcus viduas matres haberent, uterque matrem alterius duxit legitime in uxorem, & prolem suscepit ex ipsa. Queris igitur utrum filius & filia sic suscepti possint adinvicem matrimonialiter copulari. Nos autem breviter respondemus, quod cum inter eos consanguinitas primi & secundi gradus existat, legitime conjungi non possunt.

ILLUSTRI REGI VNGARIÆ.

Ep. 116. De concordia inter Ecclesias Strigoniensem & Colocensem.

Illa te, fili carissime, caritatis prerogativa diligimus, cum inter alios mundi Principes erga personam nostram & sacrosanctam Romanam Ecclesiam devotissimum te sciamus, quod preces & petitiones ex parte tua nobis oblatas intendimus libenter admittere, quantum cum nostra possumus honestate. Inde siquidem fuit quod venerabilem fratrem nostrum Vespriemensem Episcopum ad sedem apostolicam accedentem paterna benignitate suscepimus, & qua tam per eum quam per tuas nobis litteras intimasti pleno concepimus intellectu. Qui denique inter caetera proposuit coram nobis quod de pace perpetuo statuenda inter Strigoniensem & Colocensem Ecclesias diu fuerit te mediante tractatum, tandem venerabilis frater noster Strigoniensis Archiepiscopus de consensu & voluntate suffraganeorum Strigoniensis Ecclesiae, videlicet Agriensis, Georiensis, & praefati Vespriemensis Episcoporum ex parte una, & dilectus filius Colocensis electus de voluntate suffraganeorum Colocensis Ecclesiae, Waradiensis videlicet, Cenadiensis, & Vtrasilvani Episcoporum ex altera, in certam formam concordiae devenerint, quam per praefatos Georiensem & Vespriemensem Episcopos redigi mandaverunt in scriptis, cum illam in scriptis redactam in medium produxissent, & super ea fuisset diutius disputatum, tandem ita correctae extitit & conscripta quod eam pars approbavit utraque, & tam Strigoniensis Archiepiscopus quam Colocensis electus cum Ecclesiarum suarum suffraganeis ad sancta Dei evangelia juraverunt quod formam pacis quae continebatur in illo scripto posito coram

Vide supra tit. 14.

eis firmiter observarent, & laborarent ad hoc nihilominus bona fide ut nos compositionem confirmarem eandem. P. quoque Quinquecelesiensis Praepositus, ab Episcopo suo missus pro eo, & Benedictus Praepositus sancti Thomae, necnon & Iacobus Scholasticus Strigoniensis pro Capitulo ejusdem Ecclesiae, a quo sub debito juramenti se asseruerunt habere mandatum, & Hubaldus Pofoniensis Praepositus, juraverunt etiam illud idem. Pro Colocensi vero Ecclesia Iacobus Colocensis & Hofmundus sancti Laurentij Praepositi praestiterunt consimile iuramentum. Unde praefatus Episcopus ex parte tua nobis humiliter supplicavit ut compositionem eandem, quam sigillorum praedictorum ecclesiae & Varadiensis, Cenadiensis, Vtrasilvani, Agriensis, & ipsius Vespriemensis Episcoporum, necnon Capitulum Colocensis & Bachiensis nobis exhibuit munimine roboratum, auctoritate dignaremur apostolica confirmare, cujus tenor talis est. **I**N N O M I N E patris & filij & spiritus sancti. Amen. Haec est forma pacis inter Strigoniensem & Colocensem Archiepiscopos. Prima coronatio Regum Vngariae specialiter spectat ad solam Strigoniensem Ecclesiam. Veruntamen si Strigoniensis Archiepiscopus non possit vel malitiose nollet Regem coronare, vel Strigoniensis Ecclesia vacaret, coronet Regem Colocensis, nullum ex tali coronatione jus sibi vendicando in prima coronatione. Secunda coronatio ei deinceps aequaliter pertinet ad utramque. De proventu monetae decima pertineat ad Ecclesiam Strigoniensem, ubicunque in regno Vngariae cudadatur. Quod si cudi desierit generalis moneta totius Vngariae, quicquid loco generalis monetae successerit, decimam habeat Strigoniensis Ecclesia. Strigoniensis Archiepiscopus renuntiat omni jurisdictioni & juri spirituali quod habebat vel habere videbatur in provincia Colocensi; praeter decimam monetae, si ibi contingeret fabricari. Iudicium officialium domus regiae quilibet Episcopus habeat in sua parrochia. Exhibitio sacramentorum Regibus & Reginis & eorum liberis tam ad ipsos Archiepiscopos quam ad alios Episcopos in suis parrochiis pertineat pro voluntate Regis. In omnibus aliis utriusque Ecclesiae jura sua conserventur illaesa & consuetudines antiquae. Si qua autem privilegia vel rescripta quandocunque prolata fuerint contra hanc formam, vires non habeant. salva in omnibus auctoritate apostolica. Quod si Papa

Vide lib. 14. epist. 42. 43.

„ non approbaverit, res sit in eo statu in quo
 „ nunc est. Juraverunt ambo Archiepiscopi
 „ & eorum suffraganei qui praesentes erant,
 „ necnon & Praepositus Quinqueecclesiensis,
 „ qui vice domini sui Episcopi intererat, nec,
 „ non & procuratores Capitulorum utrius-
 „ que Ecclesiae, quod secundum formam
 „ praescriptam bona fide pacem praescriptam
 „ observabunt, & sine fraude ad confirma-
 „ tionem laborabunt.] Cumque super his
 cum fratribus nostris deliberare vellemus,
 dilecti filij Jacobus Scholasticus & Nico-
 laus Canonicus praefati Archiepiscopi nun-
 tij, & M. Thesaurarius & Io. Archidiaconus
 Strigoniensis procuratores ejusdem loci
 Capituli, petierunt a nobis audientiam
 sibi dari. Qua ipsis de more concessa, nun-
 tij proposuere praedicti quod inter praefatos
 Archiepiscopum & Colocensem electum
 & eorum suffraganeos talis compositio
 intervenit, ut prima coronatio Regum
 Vngariae, ubicunque in ipso regno eos pri-
 mum contingeret coronari, solius Strigoniensis
 Ecclesiae juris esset, & monetæ, vel illius
 quod loco colligeretur monetæ decima ad
 eandem Ecclesiam pertineret, ac tu & cari-
 ssima in Christo filia Vngarorum Regina
 per vestras a nobis litteras peteretis quatinus
 primam sedem primamque vocem cum
 juribus supradictis, quæ tu & dicta Regina
 necnon & pars Colocensis publicè praefata
 Strigoniensi recognovistis Ecclesiae, ipsi
 perpetui dignaremur privilegij munimine
 roborare, super aliis verò de quibus inter
 eos esse videbatur contentio, propter bonum
 pacis sic extitit ordinatum, ut nec
 Colocensis in Strigoniensi provincia, nec
 Strigoniensis in Colocensi praeter praedicta
 sibi juris aliquid vendicaret, auctoritate in
 omnibus apostolicae sedis salva, ita quod
 si hæc non approbarentur a nobis, res in
 eo statu in quo tunc fuerat remaneret.
 Vnde quicquid sit scriptum vel juratum
 esse dicatur, hoc actum & intellectum esse
 a partibus asserebant, & illud ex parte
 Archiepiscopi confirmari a nobis suppliciter
 postulabant, asserentes sic actum &
 intellectum fuisse, idem Archiepiscopus &
 praefati Agriensis & Geuriensis Episcopi
 suis litteris declararant. Procuratores verò
 Strigoniensis Capituli proposuere constanter
 quod tam illa compositio, quam redactam in
 scriptis praefatus Episcopus nobis exhibuit,
 quam illa in quam praefati nuntij dixerunt
 Archiepiscopum consensisse, inita fuerat sine
 assensu Capituli & in enorme dispendium Stri-

goniensis Ecclesiae redundabat. Vnde contradicentes
 utrique, nobis humiliter supplicarunt ut auctoritate
 apostolica cassarem utramque. Nos igitur attendentes
 quod olim nobis multa precum instantia supplicaras
 ut super jure coronandi Reges Vngariae Strigoniensis
 Ecclesiae privilegium concedere dignaremur, nosque
 tuis precibus inclinati, ei super hoc privilegium
 concesserimus fratrum nostrorum subscriptio-
 nibus roboratum, considerantes etiam quod si
 potestas coronandi Regis Vngariae penes
 diversas Ecclesias resideret, toti regno grave
 periculum & hereditibus tuis grande posset
 dispendium generare, cum, sicut plenius ipse
 nosti, frequenter inter Regum Vngariae
 coheredes super obtinenda regni corona
 scandalum sit exortum, quod utique posset
 facilius suboriri si eos diversos coronatores
 contingeret invenire, propter contradictiones
 & rationes praescriptas compositionem hujus-
 modi non potuimus, sicut nec debuimus,
 confirmare. Super episcopatu quoque de novo
 creando apud Cibiniensem Ecclesiam in
 Ultrasilvana diocesi, qui metropoli Colocensi
 subdatur, petitionem regiam nequivimus
 exaudire, quoniam sive apostolicae sedi, sicut
 tu ipse firmiter protestaris, sive Strigoniensi
 metropoli, sicut procuratores ipsius fortiter
 assererant, Cibiniensis praepositura sit in
 spiritualibus immediate subiecta, id absque
 dubio in alterutrius praedicti redundaret.
 Sed & quidam qui se nuntium venerabilis
 fratris nostri Ultrasilvani Episcopi faciebat,
 contradicebat omnino, gravem & enormem
 Ultrasilvani episcopatus diminutionem
 allegans. Serenitatem igitur regiam rogamus,
 monemus, & exhortamur attentius quatinus
 ad duritiam nobis non imputes quod
 compositioni praedictae robor non attribuimus
 firmitatis, sed tam providentiae quam
 iustitiae id ascribas, quibus regni &
 heredum tuorum indemnitatebus doxi-
 mus praecavendum & juris ordinem
 observandum, cum omnibus facti simus in
 iustitia debitores, sciturus pro certo quod
 in nullo unquam a nobis patieris repullam
 in quo quisquam Principum debeat exaudiri.
 Datum Laterani 11. Idus Februarij, pontificatus
 nostri anno quartodecimo.

Scriptum est Capitulo Strigoniensi super hoc in eundem seve modum, videlicet. Venerabilis frater noster Vesprumienis Episcopus in nostra proposuit praesentia constitutus quod cum de pace perpetuo statuenda &c. usque non potuimus, sicut nec debuimus, confirmare.

Vide lib. 22.
 epist. 32. 42.
 43.

In eundem ferè modum scriptum est Strigoniensi Archiepiscopo. Venerabilis frater noster Vespriensis Episcopus in nostra proposuit presentia constitutus quòd cum de pace &c. usque nec debuimus confirmare.

*SANCTÆ GENOEFÆ
Parisiensis & Boni Radij Cisterciensis ordinis
diocesis Antisiodorensis Abbatibus, &
Decano Aurelianensi.*

Ep. 217.
De qualiam
venditione in-
firmata vel
mandata.

Venientes ad apostolicam sedem I. syndicus & quidam monachi Cluniacensis cenobij nobis exponere curaverunt quòd G. Prior & quidam monachi monasterij de Caritate, Abbatis & conventus Cluniacensis, ad quod idem monasterium nullo pertinet mediante, interveniente consensu, absentibus tamen multis ex fratribus de Caritate, quorum intererat, nec vocatis, ac quibusdam contradicentibus & ad sedem apostolicam appellantibus ex eisdem, quasdam possessiones, redditus, & alia bona militiæ Templi fratribus in gravem ipsius monasterij læsionem vendiderunt. Vnde nobis syndicus & monachi memorati humiliter supplicarunt ut vel revocare contractum eundem in dicti monasterij præjudicium temerè attentatum, vel restituere in integrum vice minoris idem monasterium dignaremur, præsertim cum Cluniacensis Abbas Templariis ipsis restituere solutam ab eis pro prædictis bonis & possessionibus pecuniam sit paratus. Dicti verò fratres è contrario responderunt quòd petentibus ipsis olim contractum venditionis inter ipsos ex parte una & monachos de Caritate ex altera legitime ac solemniter celebratum auctoritate apostolica confirmari, tam Abbate ac conventu Cluniacensi, quorum ad hoc auctoritas intervenerat & consensus, quam Priore ac conventu de Caritate per suas litteras postulantis illud idem, quia nobis ad plenum de ipsius contractus meritis & circumstantiis non liquebat, venerabili fratri nostro Parisiensi Episcopo & suis conjudicibus hoc commissimus inquirendum, facientes in inquisitionis litteris mentionem de litteris ad venerabilem fratrem nostrum Senonensem Archiepiscopum & conjudices suos super lapsu ipsius monasterij destinatis: quorum utrique in executione mandati apostolici processerunt. Demum partibus in nostra presentia constitutis, pars Templariorum contractum ipsum confirmari petebat, parte altera multipliciter impugnante contractum. Contra quod fuit

Tom. II.

ex adverso responsum quòd communis juris remedium super deceptione malitiosè pars altera implorabat, cum expressè per lationem judicum & depositiones testium probaretur possessiones venditas iudicè & publicè fuisse venales, nec usque tunc temporis emptores occurrerant qui tantum pro ipsis possessionibus largirentur. Ipsos quoque fratres ad emptionem jamdictam sola misericordia & monachorum illorum preces, non cupiditas, induxerunt. Probatum etiam esse asseriebant legitime dicti fratres quòd venditionis tempore monasterium de Caritate tanto debito premebatur quòd de omnibus mobilibus pars vicefima non potuisset exolvi, in debitorum solutionem conversam illam totam pecuniam asserentes, ex cujus accelerata solutione usque ad summam trium milium librarum & ultra monachis de Caritate à creditoribus est remissum. Proponentes insuper quòd venditionis rescissio non expediebat Ecclesiæ memoratæ, cum vix posset tanta pecunia sine majori gravamine ipsius Ecclesiæ inveniri. Adiciebat præterea quòd monachi restitutionis beneficium ex eo implorare non poterant, cum super hoc mandatum non receperint speciale: quia secundum legitimas sanctiones petitio restitutionis in integrum jure minoris mandato non concluditur generali. Nos igitur intellectis quæ partes voluerunt proponere coram nobis, quia de præmissis nobis non potuit fieri plena fides, discretioni vestræ per apostolica scripta mandamus quatinus diligenter auditis quæ partes infra quatuor menses à primæ citationis edicto coram vobis duxerint proponenda, si sufficienter fuerit ostensum quòd ex ipsa venditione monasterium de Caritate sit enormiter læsum, vos ipsum restituentes vice minoris, venditionis contractum legitime rescindatis, ita quòd pretium absque Templariorum gravamine restituatur eisdem secundum terminos quibus ipsi pecuniam persolverunt, & de melioratione, si qua forsan apparuerit, facta per illos eis congruè satisfiat, proviso prudenter ne pro invenienda pecunia eadem possessiones vel aliæ distrahantur, ac recipiatur pecunia sub voragine usurarum, ne fortè residuum locustæ comedat brucus, & unde crederetur adhiberi remedium, inde periculum incurratur. Alioquin præscriptum venditionis contractum ratum & firmum faciatis haberi, contradictores, si qui fuerint, per censuram ecclesiasticam sublato appellationis obstaculo compescentes. Testes autem qui fue-

E E e